

Restindkomstens påvirkning af det private forbrug

Resumé

I dette papir testes et fordelt lag af restindkomsten i den disponible indkomst. Formål er at dæmpe og forsinke restindkomstens påvirkning af forbruget. Ved det fordelte lag opnår vi at vende fortegnet på ændringen i forbruget det andet år, således at vi får et glat forløb for forbruget ved et multiplikatorforsøg, hvor der stødes til lønnen.

Et fordelt lag af restindkomsten har tidligere været indført i modellen. Blandt andet bliver det behandlet i Henrik Christian Olesens modelgruppepapir af 22/11 1993.

RBJ11909, Restindkomst, forbrugsbestemmende indkomst

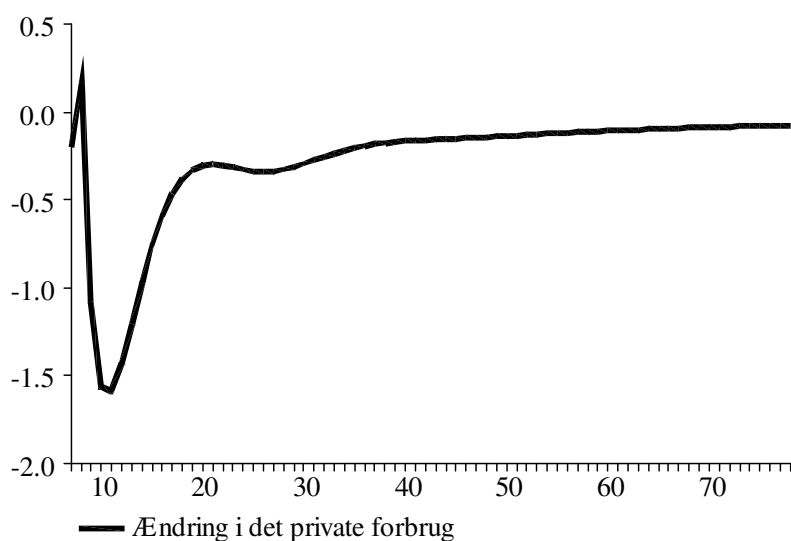
Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

1. Indledning

Dette papir har til formål at undersøge det noget svært fortolkelige forløb, som det private forbrug får efter et stød til den gennemsnitlige timeløn.

Fortolkningsproblemet består i, at hvis der f.eks. gives et negativt stød til timelønnen, stiger det private forbrug i det andet år efter stødet efter at være faldet i det første. Dette er illustreret ved figur 1. Rent teknisk er stødet lavet ved at sætte *jrlna1* til -0.1 i eksperimentets første år.

Figur 1: Ændring ift. grundforløbet af det private forbrug ved negativt stød på 10 % til timelønnen, apr08

2. Restindkomstens effekt på det private forbrug

Synderen bag den mærkelige udvikling i det private forbrug skal findes i den måde, som bruttorestindkomsten indgår i den forbrugsbestemmende indkomst.

I apr08 ser ligningen for den forbrugsbestemmende indkomst ud på følgende måde.

$$ydp11 = ydp - tiphp + sdr + tppun - yfh - (iv-ivo1) \quad (1)$$

<i>ydp11</i>	Forbrugsbestemmende indkomst, lang sigt
<i>ydp</i>	Disponibel bruttoindkomst i privat sektor
<i>tiphp</i>	Formueindkomst henført til forsikringstager
<i>sdr</i>	Realrenteafgift
<i>tppun</i>	Udbetalinger fra pensionskasser til private
<i>yfh</i>	Værditilvækst i boligbenyttelse
<i>iv</i>	Afskrivning i alt

ivol Offentlig sektors afskrivning

hvor restindkomsten indgår gennem den disponible indkomst ved

$$\begin{aligned}
 ydp &= yr1 - ivol + ywl + twen + tipn \\
 &\quad - (sd - sden) - saso - typri - tbpho + saen \\
 &\quad + ty + tyen + taop + taep - tapo - tape \qquad (2)
 \end{aligned}$$

<i>yr1</i>	Bruttoestindkomst i alt
<i>ivol</i>	Offentlig sektor afskrivninger
<i>ywl</i>	Lønsum i alt
<i>twen</i>	Lønninger og arbejdsgiverbidrag fra udlandet
<i>tipn</i>	Privat sektors indtægter af renter
<i>sd</i>	Direkte skatter i alt
<i>sden</i>	Løbende indkomst- og formueskatter fra udlandet
<i>saso</i>	Bidrag til sociale ordninger i alt
<i>typri, tbpho</i>	Bidrag til sociale sikringsordninger

De sidste syv led i (2) består af diverse overførelser mellem den private sektor og den offentlige sektor hhv. udlandet.

Rent ligningsmæssigt er forklaringen på ændringerne i forbruget, at *ydpl1* indgår lagget i forbruget. Påvirkningen fra restindkomsten kommer derfor det første år fra kortsigtsrelationen, hvor kun husholdningens del af den samlede restindkomst indgår. Denne del af restindkomsten reagerer ikke proportionalt med den samlede restindkomst.

Dvs. at den øgede restindkomst ikke påvirker forbruget det første år, hvilket medfører, at det private forbrug falder det første år, jf. figur 1.

Men i år to efter stødet, slår *ydpl1* og derved den øgede restindkomst igennem, og det får det samlede private forbrug til at stige.

Året efter stiger restindkomsten betydeligt mindre, da priserne begynder at tilpasse sig de lavere lønomkostninger. Dette bevirker, at det private forbrug igen begynder at falde.

En måde at formindske den uønskede effekt af restindkomsten er at fordele restindkomsten ud over flere år. Dette kan gøres ved at lagge en del af restindkomsten et enkelt år.

Fortolkningen af sådan et fordelt lag kunne være, at en stigning i restindkomsten kun slår helt igennem på forbruget, hvis den er permanent. Sagt med andre ord, vil en restindkomstmodtager, der oplever en pludselig øget restindkomst ikke fare ud og bruger alle pengene, det første år. Restindkomstmodtageren venter lige et år (eller to) med at bruge den ekstra kapital. Med baggrund i den skitserede teori ændres (1) til

$$ydp2 = ydp - ydr1 + \underbrace{0.3*ydr1 + 0.7*ydr1(-1)}_{\text{fordelt lag}} - tiphp + sdr + tppun - yfh - (iv-ivo1) \quad (3)$$

hvor

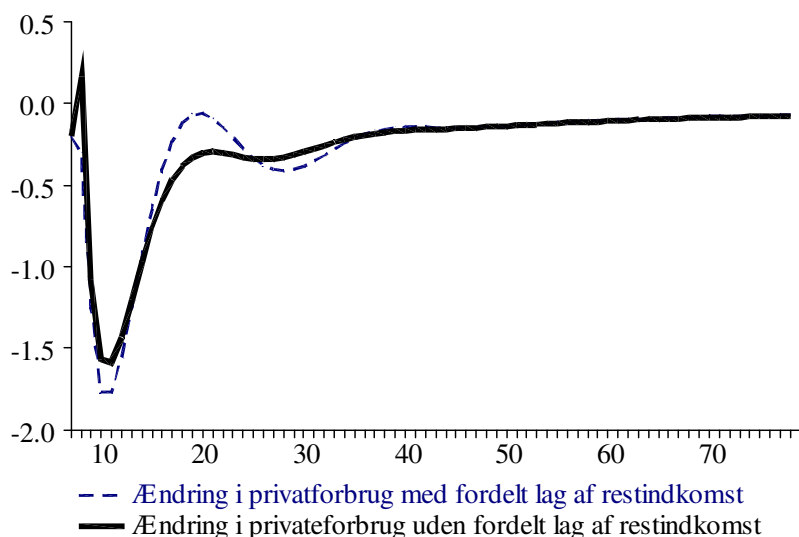
$$ydr1 = yr1 - yrqf1 - ivo1 + tipn - sds - (iv - ivo1)$$

yrqf1 restindkomsten i de finansielle virksomheder

Her er koefficienterne 0,3 og 0,7 valgt således, at ændringen i det private forbrug får et så glat forløb som muligt. Derudover skal det bemærkes, at det ikke er hele den funktionelle bruttoestindkomst, som vi fordeler, men et smallere nettoudtryk for restindkomsten, ydr1. Dette begrundes med, at nationalregnskabs bruttoestindkomst, yr1, er et for stort beløb at flytte rundt på. En omfordeling af bruttoestindkomsten vil have en alt for stor påvirkning på forbrugseffekten.

Ved at indføre (3) i modellen slipper vi for den ubehagelige 2. års effekt. Dette kan ses af figur 2.

Figur 2: Ændring i det private forbrug ved de to forskellige definitioner af langsigtet indkomst

3. Konklusion og perspektivering

Ved den nye definition af den forbrugsbestemmende indkomst, får vi et privat forbrug, som opfører sig på en mere fortløkelig

måde i år 2. Til gengæld får forløbet en ekstra cyklisk bule, før den falder til ro og konvergerer mod steady state.

Man kan diskutere om selskabernes restindkomst overhovedet har nogen berettigelse i den forbrugsbestemmende indkomst, eller om det skulle erstattes af den andel af restindkomsten, som bliver fordelt til de private forbrugere gennem aktieudbytte plus restindkomsten i de personligt ejede virksomheder.